

Postanowienia wstępne

Opisane poniżej zasady etyki publikacji dla czasopisma „Echa Przeszłości” dotyczą wszystkich zaangażowanych stron w procesie wydawniczym czasopisma (autora, czasopismo, recenzenta i wydawcę). Jest istotnym dla wszystkich stron, aby zaakceptowały standardy opisanych zasad etyki. Poniższe zasady etyki publikacji, obowiązujące w czasopiśmie „Echa Przeszłości”, oparte są na ustaleniach COPE Committee on Publication Ethics (Komisji Etyki Publikacji COPE): *Code of Conduct and Best Practice Guidelines for Journal Editors* (Kodeks postępowania i wytyczne dotyczące najlepszych praktyk dla redaktorów czasopism naukowych), *COPE Ethical Guidelines for Peer Reviewers* (*Wskazówki etyczne Komisji Etyki Publikacji dla recenzentów prac naukowych*).

1. OBOWIĄZKI REDAKCJI

Odpowiedzialność

Redaktor naczelny jest odpowiedzialny za decyzje dotyczące publikacji przysłanych do redakcji tekstów. Przy podejmowaniu tych decyzji może kierować się polityką komitetu redakcyjnego czasopisma, jest też ograniczony wymogami prawnymi dotyczącymi zniesławienia, naruszenia praw autorskich i plagiatu. Przy podejmowaniu decyzji dotyczących publikacji redaktor naczelny może konsultować się z innymi członkami redakcji lub recenzentami. Redaktor naczelny powinien zachować normy przyjęte w publikacjach akademickich, wykluczać praktyki narażające normy etyczne i intelektualne, być gotowy do publikowania poprawek, wyjaśnień, anulowań i przeprosin, jeśli zajdzie taka potrzeba.

Bezstronność

Redaktor powinien oceniać nadesłane artykuły pod względem ich zawartości merytorycznej bez względu na rasę, płeć, orientację seksualną, wiek, niepełnosprawność, poglądy religijne, pochodzenie etniczne, obywatelstwo czy polityczne upodobania autora. Redaktor nie ujawnia żadnych informacji o rozpatrywanym artykule nikomu poza autorem, recenzentami lub potencjalnymi recenzentami, a w określonych przypadkach również innymi członkami redakcji lub komitetu redakcyjnego.

Poufność

Redaktor oraz inni członkowie redakcji nie mogą ujawniać żadnych informacji na temat nadesłanego tekstu nikomu oprócz autora, recenzentów, potencjalnych recenzentów, innych konsultantów redakcyjnych (np. redaktorów językowych) i wydawcy.

Ujawnianie informacji, konflikt interesów i inne zagadnienia

W przypadku rozważania wycofania artykułu z procesu redakcyjnego oraz nanoszenia poprawek odnoszących się do artykułów, które zostały opublikowane w „Echach Przeszłości”, redaktor będzie kierować się wytycznymi COPE dotyczącymi wycofywania artykułów (*COPE's Guidelines for Retracting Articles*).

Niepublikowane materiały, zawarte w nadesłanych tekstach nie mogą zostać użyte we własnych badaniach członków redakcji bez jawnej, pisemnej zgody autora. Informacje i pomysły uzyskane w trakcie recenzji powinny być traktowane jako poufne i nie mogą być wykorzystywane dla osiągnięcia korzyści osobistych.

Redaktor jest zobowiązany do zapewnienia, że reklama, przedruk lub inne dochody handlowe czasopisma nie mają wpływu na decyzje w procesie redakcyjnym.

Redaktor powinien dążyć do zapewnienia sprawiedliwej i merytorycznej recenzji. Przed rozpoczęciem procesu rozpatrywania artykułu redaktor powinien ujawnić ewentualne konflikty interesów wynikające z konkurencji, współpracy lub innych relacji i powiązań z każdym z autorów, instytucji, firm związanych z artykułami proponowanymi do publikacji. W przypadku zaistnienia takich sytuacji redaktor w zamian powinien poprosić współredaktorów lub innych członków redakcji o podjęcie się procesu rozpatrywania artykułu i jego recenzji. Redakcja powinna wymagać od wszystkich współpracowników ujawnienia istotnych konfliktów interesów konkurencyjnych i publikować poprawki, gdy sprzeczne interesy zostały ujawnione po opublikowaniu artykułu. Jeśli to konieczne, powinny być podjęte inne odpowiednie działania, np. wycofanie publikacji lub opublikowanie sprostowania.

Zaangażowanie i współpraca w badaniach

Redaktor powinien stać na straży rzetelności własnego czasopisma poprzez nanoszenie poprawek i wycofywanie artykułów, a także tropienie podejrzanych badań lub domniemych uchybień w publikacjach. Redaktor musi tropić uchybienia redakcyjne i nieprawidłowości w recenzjach. Powinien podjąć odpowiednie działania, gdy zostały przedstawione zarzuty etyczne dotyczące nadesłanej pracy lub opublikowanego artykułu.

2. OBOWIĄZKI RECENZENTÓW

Wkład w decyzje redakcyjne

Recenzja wspiera redaktora naczelnego w podejmowaniu decyzji redakcyjnych oraz (poprzez komunikację redakcji z autorem) pomaga również autorowi w doskonaleniu nadesłanego artykułu.

Terminowość

Potencjalny recenzent, który nie czuje się odpowiednio kompetentny do oceny artykułu lub wie, że nie jest w stanie przygotować recenzji w zaproponowanym czasie, powinien niezwłocznie powiadomić redaktora tak, aby ten mógł poprosić o recenzję kogoś innego.

Poufność

Każdy recenzowany artykuł musi być traktowany jako dokument poufny. Nie może być przedstawiany lub omawiany z innymi osobami bez zezwolenia redaktora naczelnego.

Obiektywizm

Recenzent powinien zachowywać obiektywizm w swoim postępowaniu. Osobista krytyka autora jest niedopuszczalna. Recenzenci powinni jasno wyrażać swoje opinie, używając argumentów na poparcie swoich tez.

Potwierdzenie źródeł

Recenzent powinien wskazywać opublikowane prace, istotne dla danego tekstu, które nie zostały w nim uwzględnione. Każde stwierdzenie, że obserwacja czy argumentacja w artykule były wcześniej publikowane, powinno być poparte odpowiednim cytatem oraz odniesieniem do konkretnej pracy naukowej. Recenzent powinien również poinformować redakcję w przypadku znaczącego podobieństwa lub pokrywania się nadesłanego tekstu z innymi opublikowanymi materiałami, znanymi recenzentowi.

Ujawnianie informacji i konflikt interesów

Wartościowe informacje lub pomysły uzyskane w trakcie recenzji powinny być traktowane jako poufne i nie mogą być wykorzystywane dla osiągnięcia korzyści osobistych. Recenzent nie powinien podejmować się oceny artykułu, gdy zachodzi konflikt interesów wynikający z rywalizacji, współpracy lub innej relacji albo innego związku z autorem tekstu.

3. OBOWIĄZKI AUTORÓW

Standardy w ogłaszaniu wyników badań

Autor informujący o rezultatach oryginalnych badań powinien przedstawić odpowiednie uzasadnienie wykonanych prac oraz obiektywnie argumentować ich znaczenie. Fundamentalne dane powinny zostać przedstawione we właściwy sposób w nadesłanym tekście. Praca powinna zawierać wystarczająco dużo szczegółów i odniesień do literatury naukowej, aby umożliwić innym powtórzenie badań. Podawanie fałszywych lub świadomie nieprawdziwych stwierdzeń są – jako czyny nieetyczne – niedozwolone.

Oryginalność i plagiat

Autor powinien się upewnić, że napisany przez niego tekst jest w całości oryginalny. Poza tym powinien nazwiska autorów cytowanych w pracy i/lub fragmenty cytowanych dzieł wymienić i zacytować w prawidłowy sposób. W przypadku, gdy autor wykorzystał prace i/lub słowa innych autorów, powinien je przywołać lub zacytować.

Wielokrotne, zbędne lub równoczesne publikowanie

Autor nie powinien publikować prac naukowych opisujących te same badania w więcej niż jednym czasopiśmie lub innej pierwotnej publikacji (np. rozdział w monografii). Równoległe złożenie tego samego artykułu do więcej niż jednego czasopisma jest nieetyczne i nieakceptowalne.

Podziękowania i podawanie źródeł

Artykuły powinny zawierać podziękowania dla osób lub instytucji, które wykonały prace na rzecz autora. Autor powinien również przytaczać publikacje, które istotnie wpłynęły na złożony do druku tekst.

Autorstwo pracy

Autorstwo powinno zostać przypisane wyłącznie tym osobom, które wniosły znaczący wkład w koncepcję i realizację badań oraz interpretację publikowanych wyników badań. Wszyscy, którzy w znacznym stopniu przyczynili się do powstania tekstu, powinni zostać wymienieni jako współautorzy. Osoby, które uczestniczyły w niektórych częściach pracy badawczej, której efektem jest artykuł, powinny zostać wymienione w podziękowaniach.

Główny autor lub autor korespondujący powinien się upewnić, że wszyscy uprawnieni współautorzy (zgodnie z powyższą definicją) zostali umieszczeni na liście autorów, zaś nieuprawnieni autorzy nie zostali na tej liście zamieszczeni. Główny autor lub autor korespondujący powinien również zapewnić redakcję, że wszyscy współautorzy zapoznali się z końcową wersją tekstu, zaaprobowali ją i wyrazili zgodę na przesłanie tekstu do publikacji.

Zagrożenia związane z badaniami

W przypadku, gdy praca obejmuje użycie środków chemicznych, procedur lub sprzętu, który może powodować jakiegokolwiek zagrożenia związane z ich użyciem, autorzy muszą jasno określić je w artykule.

Ujawnianie informacji i konflikt interesów

Wszyscy autorzy powinni ujawnić w artykule jakiegokolwiek finansowe lub inne konflikty interesów, które mogą być interpretowane jako wpływające na wyniki lub ich interpretację. Wszystkie źródła wsparcia finansowego badań, których efektem jest artykuł, powinny zostać ujawnione.

Błędy w publikacjach

Jeżeli autor odkryje znaczący błąd lub nieścisłość we własnej publikowanej pracy, ma obowiązek niezwłocznie powiadomić o tym redaktora naczelnego czasopisma lub wydawcę oraz współpracować z nim w celu wycofania tekstu albo opublikowania odpowiedniej erraty.

4. OŚWIADCZENIE WYDAWCY

W przypadkach domniemanej lub sprawdzonej nierzetelności naukowej, nieuczciwej publikacji lub plagiatu, wydawca, w ścisłej współpracy z redaktorem naczelnym czasopisma, podejmie wszelkie właściwe środki w celu wyjaśnienia sytuacji i wniesienia poprawek do określonego artykułu. Obejmuje to szybką publikację erraty lub (w uzasadnionych przypadkach) całkowite wycofanie pracy z czasopisma.